

cildin sonundaki "Sonsöz" de, eserin amacı, tertip tarzı ile birlikte, Türkiye Eğitim-Öğretim Yayınları üzerinde yazarın düşüncelerini, dileklerini bulmak mümkündür.

Fuat Gündüzalp, kitabını öğretmenlerle öğretmen adayları için hazırladığını söylüyor. Biz, aynı zamanda örnek olacak tavsifli bir bibliyografya meydana getirmiş olduğunu, kitabına ilgi göstereceklerin daha geniş bir çevre teşkil ettiğini eklemek isteriz.

S. N. ÖZERDİM

Millî Kütüphane Uzmanlarından

TÜRKİYE TARİH YAYINLARI BİBLİYOGRAFYASI

1729-1950

Hazırlayan : Enver Koray, Ankara 1952, Millî Eğitim Basımevi. XII+549 S. 8° 350 krş.
Millî Eğitim Bakanlığı yayınlarından,

İbrahim Müteferrika'nın, Türkçe ilk kitabı bastığı 1729 yılından, Lâtin harflerinin kabulü tarihi olan 1928 yılına kadar yayınlanmış olan eserlerin elimizde bir bibliyografyası bulunmadığı gibi, bu iki yüz yıl içinde basılmış kitapların sayısı da ancak tahmine dayanır. Arap harfli kitapları derliyerek bir bibliyografyasını meydana getirmek Türk Millî Kütüphanesinin en başta gelen ödevleri arasındadır. Ancak, bu dileğin gerçekleşmesi uzun bir zaman istemektedir.

Bir yarı karanlığa gömülmüş olan 1729-1928 devresi arasında yayınlanmış tarih eserlerinin bibliyografyasını hazırlamağa girişirken Enver Koray'ın nasıl imkânsızlıklarla karşı karşıya kaldığını kestirmek güç değildir.

Başuzmanı bulunduğu Millî Kütüphane'nin koleksiyonları, yazarın başlıca kaynağı olmuştur. Ayrıca, genel ve özel kütüphanelerden, Abdülhamit II. zamanında basılmış iki "Esami-i kütüp"ten, belli başlı biyografya eserlerinden, kitapçı kataloglarından da faydalanmıştır. Bütün bu araştırmalara rağmen, bibliyografyasının bu haliyle tamam olmadığını bildiren E. Koray, ilmî çalışmalarda kaynak yokluğunun sebep olduğu güçlükleri yakından görmüş bir kimse sıfatıyla, eserini geciktirmeyi mahzurlu bulmuştur. Bibliyografyada, birinci derecede tarih eserlerinin hemen hepsinin,

ikinci ve üçüncü derecede eserlerin büyük bir çoğunluğunun, önemleri bakımından daha arkalarda kalan kitapların ise yine çoğunun bulunduğu dikkate alınır, ileride yapılacak yeni baskılara girecek kitapların önemleri, değerleri her halde sayılarından fazla olmuştur.

Bibliyografyaya, periyodik tarih eserlerinin doğrudan doğruya tarihe ait olanları ile birinci derecede tarihle ilgili bulunanları alınmıştır. Enver Koray, gazetelerde, dergilerde çıkmış tarih yazılarını bir araya toplayarak, başka bir bibliyografya hazırlamakta olduğunu da bildiriyor.

Kitap, iki bölüm üzerine tertiplenmiştir: Birinci bölüm (1729-1928), Arap harfli yayınları, ikinci bölüm (1929-1950), Lâtin harfleri ile basılmış eserleri içine almaktadır. Her iki bölümde, önce genel mahiyette eserler, sonra çeşitli milletlerin tarihleriyle ilgili kitaplar sıralanmıştır. Yalnız Türk tarihi, ayrıca bölümlere ayrılmıştır.

Her bölüme giren eserler, yazarlarının adlarına göre, alfabetik olarak sıralanmıştır. Bazı eski tarihlere verilmesi âdet olan, fakat eserin konusunu belirtmeyen adların yanına konuyu bildirecek notlar eklenmiş, bu çevirmeler indekse de girmiştir.

İndekste, yazar ve kitap adlarını, bir kısım yazarların, soy adlarından başka, daha çok tanınmış öz adlarını da buluyoruz.

Bibliyografyada, 4123 eserin bibliyografik künyeleri verilmiştir.

Enver Koray'ın eserini, modern bibliyografya çalışmalarımızda atılmış ilk adımlardan biri olarak karşılıyoruz.

S. N. ÖZERDİM

Millî Kütüphane Uzmanlarından

BİBLİYOGRAFYA

Kütüphanecileri ilgilendiren yeni eserler

ÖĞRETMEN MESLEK KİTAPLARI KILAVUZU

1928 — 1948

Yazan : Fuat Gündüzalp. 2 Cilt. Ankara 1951
Millî Eğitim Basımevi. 1. Cilt : XIX+208+IV
S., 2. Cilt: VIII+228+1 S. 8° Beher cildi 250
krş. Millî Eğitim Bakanlığı yayınlarından.
Öğretmen Kitapları : 1 - 2.

Tavsifli bir bibliyografya olarak hazırlanan eserin birinci cildinde, Lâtin harflerinin kabulünden 1938 yılı sonuna kadar, ikinci cildinde ise 1939'dan 1948 yılı sonuna kadar yayınlanmış, eğitim-öğretim konulu kitaplar bir araya getirilmiştir. Fuat Gündüzalp, eserini öğretmenler, öğretmen adayları, hattâ bir kısım meraklı ana ve babaların uzun zamandır duydukları bir ihtiyacı karşılamak için meydana getirdiğini Önsöz'ünde belirtiyor. Kitaba alınan eserler için şu kadro çizilmiştir: *Pedagoji, genel ve özel öğretim metotları, eğitim ve öğretim örgütleri (maarif teşkilâtı), eğitim ve öğretim tarihi, çocuk ruh bilimi, ruh sağlığı ile az veya çok ilgili eserler.*

Yazar, 1928 ile 1938 arasında bu konularda yayınlanmış 249, 1939-1948 arasında ise 213 kitap bulmuştur. Yalnız Türkiye Bibliyografyası ile yetinilmiyerek başka kaynaklara da başvurulması ihmal edilmediğinden iki ciltte toplanan 462 kitabı, gerçeğe en yakın sayı olarak kabul etmek doğru olur.

Kitaplar, kılavuzda kronolojik sıra içinde verilmiş, her yılın eserleri o yıla ayrılan sayfalarda, adlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır. İki cildin de baş tarafında, kitap adlarını eserdeki sıraya göre gösteren birer cetvel bulunduğu gibi, ciltlerin sonlarına, ayrı ayrı, yazar ve kitap adları indeksleri de konulmuştur.

Metinde, her kitabın künyesi kaydedildikten sonra, önemine göre, kitabın içindekileri bildiren uzun veya kısa özetler verilmiştir. Yazar, tenkit yoluna gitmemiş, eserlerden objektif olarak söz açmayı uygun görmüştür. İlk cildin başındaki "Önsöz" le, ikinci